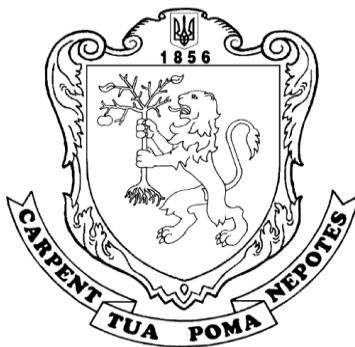

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра архітектури

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕКОНСТРУКТИВНО-РЕСТАВРАЦІЙНЕ ПРОЄКТУВАННЯ»

для студентів спеціальності
022 «Дизайн» РВО «Бакалавр»
ОП «Дизайн середовища»

Розробник: Михайлечко Н.В., ст. викл.
Степанюк А.В., к.арх., доцент

Львів 2025

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Реконструктивно-реставраційне проектування» є складовою освітньої програми РВО «Бакалавр» спеціальності 022 «Дизайн середовища». Дисципліна є вибірковою.

Дисципліна «Реконструктивно-реставраційне проектування» є частиною освітніх програм у галузі архітектури, будівництва, історії мистецтва та інших пов'язаних із цією темою областей. Зміст дисципліни «Реконструктивно-реставраційне проектування» охоплює коло питань, пов'язаних з методами і принципами відновлення, реставрації та збереження об'єктів культурної спадщини. Студенти навчаються історії архітектури та реставраційної практики, а також вивчають технології та матеріали, що використовуються для відновлення та реставрації будівель.

Крім того, дисципліна «Реконструктивно-реставраційне проектування» включає вивчення юридичних та етичних аспектів роботи з історичними об'єктами, таких як правила охорони та збереження спадщини, а також питання збереження та відновлення культурної спадщини в умовах змінного середовища.

Студенти також навчаються розробці проектної документації для реставрації та відновлення об'єктів культурної спадщини, включаючи проведення обстежень, розробку технічних рішень та проектування архітектурних елементів, які мають відповідати історичному контексту об'єкту.

Загалом дисципліна «Реконструктивно-реставраційне проектування» має важливе значення для підготовки фахівців, які працюватимуть у галузі збереження та відновлення культурної спадщини, а також для збереження національної історичної пам'яті.

Дисципліна «Реконструктивно-реставраційне проектування» має логічні і змістовно-методологічні взаємозв'язки з певними дисциплінами, модулями і практиками і спирається на курси, такі як «Матеріалознавство», «Композиція», «Комп'ютерні технології в дизайні». При вивченні даних дисциплін формуються теоретичні знання і практичні вміння і навички, досвід та компетенції, необхідні для успішного досягнення цілей і завдань курсу.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є ознайомити студентів з процесом реставрації об'єктів навколишнього середовища та використанням САПР для підготовки проектної документації; навчити студентів законам формоутворення, організації об'єму через моделювання форми.

Завданням дисципліни є розвиток умінь і навичок, отримання загального уявлення про процес реконструкції об'єктів за допомогою спеціального програмного забезпечення; вивчення можливостей систем автоматизованого проектування в процесі моделювання та оформлення проектної документації; освоєння загальних принципів використання різного спеціального програмного забезпечення при комплексній підготовці проектної документації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- 1) основні ергономічні вимоги елементів благоустрою, устаткування і оснащення;
- 2) прийоми використання засобів ландшафтної і садово-паркової архітектури;
- 3) прийоми пластичної організації та покриття поверхні об'єктів реконструкції;
- 4) прийоми декоративної пластики і графіки; основні елементи комплексного благоустрою;

5) вимоги до проектування елементів і об'єктів комплексного благоустрою.

вміти:

- 1) розробляти реконструкції нескладних малих архітектурних форм;
- 2) вирішувати нескладні проектні завдання засобами малих архітектурних форм;
- 3) користуватися нормативною документацією та методичною літературою;
- 4) володіти основами методики реставрування.

Основним завданням вивчення дисципліни є набуття студентом наступних компетентностей:

- загальних компетентностей (ЗК):

- **ЗК 01.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- **ЗК 09.** Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- **ЗК 10.** Здатність вчитися, відстежувати та освоювати новітні технології, оволодівати сучасними знаннями, розуміти предметну галузь та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

- спеціальних компетентностей (СК):

- **СК 12.** Здатність пропагувати своїми дизайнерськими проектами здоровий та екологічний спосіб життя;
- **СК 13.** Здатність вирішувати складні питання при проектуванні дизайну середовища сільських територій в умовах сталого розвитку та адміністративно-територіальної реформи.

Програмні результати навчання:

- **ПРН 03.** Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень;
- **ПРН 04.** Визначати мету, завдання та етапи проектування;
- **ПРН 06.** Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні;
- **ПРН 07.** Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень;
- **ПРН 08.** Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію;
- **ПРН 13.** Знати надбання національної та всесвітньої культурно- мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну;
- **ПРН 14.** Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики;
- **ПРН 15.** Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнотришки у мистецьких практиках;
- **ПРН 16.** Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності;
- **ПРН 18.** Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну;
- **ПРН 20.** Оцінювати та забезпечувати потреби дизайну в сільських регіонах України.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

3 кредити (90 годин)

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст)

Методи дослідження та аналізу об'єктів культурної спадщини. Історія архітектури та мистецтва. Правила охорони та збереження спадщини. Технології та матеріали, що використовуються для відновлення та реставрації будівель. Розробка проектної документації для реставрації та відновлення об'єктів культурної спадщини. Проектування архітектурних елементів, які відповідають історичному контексту об'єкта. Дослідження історичних технологій будівництва та ремонту будівель. Збереження та відновлення культурної спадщини в умовах середовища, що змінюється. Юридичні та етичні аспекти роботи з історичними об'єктами.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, та практичні заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки. При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як робота у малих групах або дискусія.

Здобувачі вищої освіти на практичних заняттях працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (графічні роботи, контрольні питання або тести), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проекти. Програмою передбачено такі проекти для формування професійної компетентності: виступ за темою індивідуального науково-дослідного завдання (або з темою самостійного вивчення дисципліни) та виступ-інформування за темами практичних занять (у вигляді презентації або реферату).

Завдання для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Реконструктивно-реставраційне проектування»

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Методи дослідження об'єктів культурної спадщини: аналіз сучасних методів та їх ефективність.
2	Тема 2. Охорона та збереження культурної спадщини: історичний контекст та сучасні правила.
3	Тема 3. Сучасні технології для реставрації: огляд нових матеріалів та методів відновлення.
4	Тема 4. Проектна документація для реставрації: вимоги та етапи розробки.
5	Тема 5. Історичні технології будівництва: дослідження та їх вплив на сучасні практики.
6	Тема 6. Етичні аспекти роботи з історичними об'єктами: визначення основних етичних норм та їх реалізація.

**План лекційних занять з дисципліни
«Реконструктивно-реставраційне проектування»**

№ з/п	Тема, питання що вивчаються
1	Тема 1. Методи дослідження та аналізу об'єктів культурної спадщини.
2	Тема 2. Історія архітектури та мистецтва. Правила охорони та збереження спадщини.
3	Тема 3. Технології та матеріали, що використовуються для відновлення та реставрації будівель.
4	Тема 4. Розробка проєктної документації для реставрації та відновлення об'єктів культурної спадщини. Проектування архітектурних елементів, які відповідають історичному контексту об'єкта.
5	Тема 5. Дослідження історичних технологій будівництва та ремонту будівель.
6	Тема 6. Збереження та відновлення культурної спадщини в умовах середовища, що змінюється. Юридичні та етичні аспекти роботи з історичними об'єктами.

**План практичних занять з дисципліни
«Реконструктивно-реставраційне проектування»**

№ з/п	Назва теми
1	Тема практичної роботи. <u>Розробка проєкту реставрації об'єкта культурної спадщини.</u> Аналіз об'єкта: Дослідження його історії та архітектурних особливостей.
2	Оцінка стану: Вивчення фізичного стану та визначення потреби у реставрації.
3	Вибір технологій відновлення: Порівняння різних методів та матеріалів
4	Розробка проєктної документації: Створення деяких креслень та специфікацій.
5	Планування бюджету: Оцінка витрат на матеріали та роботи.
6	Презентація проєкту: Підготовка та захист проєкту перед комісією.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Графічна робота:

Розробка проєкту реставрації об'єкта культурної спадщини (генплан, плани, фасади, розрізи структурних елементів, розгортки та перспективні зображення об'єкту реставрації в цілому).

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

1. Усне опитування (індивідуальне детальний аналіз відповідей студентів)
2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (виконання рисунків тощо)
3. Практична перевірка (виконання практичної роботи, рішення професійних завдань і т. д.)

4. Стандартизований контроль (тести).

Види контролю: Поточний контроль, проміжна та семестрова атестація

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота Залік						Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
16	16	18	16	16	18	

Відпрацювання пропущених занять студентами здійснюється згідно «Положення про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє конспект а з пропущеної теми лекційного курсу та опрацьований практичний матеріал (захист роботи або контрольна чи тестові завдання) з відповідної тематики. Самостійне вивчення навчальної дисципліни за вищевказаними темами передбачає також підготовку рефератів, доповідей, презентацій (максимальна кількість балів - 5 за одну тему, але не більше 10 б. за весь курс дисципліни).

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен, курсова проєкт (робота).

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах розділів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль. Загальні критерії оцінок: “відмінно” – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “добре” – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “задовільно” – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно. “незадовільно” – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Питання з дисципліни

«Реконструктивно-реставраційне проєктування», які виносять на екзамен:

1. Які основні методи дослідження об'єктів культурної спадщини?
2. Як застосування археологічних методів впливає на вивчення пам'яток?
3. Які технології використовуються для неінвазивного аналізу об'єктів?
4. Які фактори слід виконати при виборі методу дослідження?
5. Як відбувається порівняльний аналіз різних об'єктів культурної спадщини?
6. Яке значення має документування в процесі дослідження?
7. Як впливають сучасні технології (наприклад, 3D-сканування) на аналіз об'єктів?
8. Які етапи проходять дослідження об'єкта культурної спадщини?
9. Які етичні аспекти важливі при дослідженні історичних об'єктів?
10. Як результати дослідження впливають на подальші реставраційні роботи?

11. Які основні етапи розвитку архітектури можна виділити?
12. Як зміни в суспільстві вплинули на архітектурні стилі?
13. Які міжнародні конвенції регулюють охорону культурної спадщини?
14. Які критерії відбору об'єктів для охорони?
15. Як історичні події вплинули на збереження архітектурних пам'яток?
16. Які є основні принципи збереження культурної спадщини?
17. Який моніторинг стану об'єктів культурної спадщини?
18. Які проблеми стоять перед охороною спадщини в сучасному світі?
19. Які утримання правил охорони функції на реставрацію?
20. Які приклади успішного збереження культурної спадщини можна навести?
21. Які основні види матеріалів використовують у реставрації?
22. Як вибір матеріалів впливає на довговічність реставраційних робіт?
23. Які нові технології з'явилися в галузі реставрації?
24. Як тестуються матеріали перед їх використанням?
25. Які екологічні аспекти важливі при виборі матеріалів для реставрації?
26. Як поєднуються традиційні та сучасні технології в реставрації?
27. Яке значення має знання історії матеріалів у реставрації?
28. Як технології консервації впливають на збереження будівельних елементів?
29. Які випадки використання інноваційних матеріалів у реставрації можна навести?
30. Як забезпечити безпеку під час проведення реставраційних робіт?
31. Які основні етапи розробки проєктної документації?
32. Яка сьогодення оцінка об'єкта перед початком проєктування?
33. Які елементи повинні бути включені в проєктну документацію?
34. Як забезпечити відповідність проєктування історичного контексту об'єкта?
35. Які вимоги до оформлення проєктної документації?
36. Яка координація між черговими фахівцями під час проєктування?
37. Яке значення має зворотний зв'язок із замовником у процесі розробки проєкту?
38. Як проєктна документація впливає на процес реставраційних робіт?
39. Які приклади успішних проєктів реставрації можна навести?
40. Як враховуються технічні та фінансові обмеження при розробці проєкту?
41. Які основні матеріали використовували в історичному будівництві в різні епохи?
42. Які конструктивні особливості характерні для будівель доби Відродження?
43. Як впливали природні умови на вибір технологій будівництва в різних регіонах?
44. Які технології фундаментів застосовувалися в античну епоху?
45. Чим відрізняються середньовічні методи кам'яної кладки від сучасних?
46. Як історичні методи обробки дерева впливали на довговічність конструкцій?
47. Які техніки використовували для реставрації будівель у XIX столітті?
48. Як змінилися технології будівництва під впливом промислової революції?
49. Які інструменти застосовувалися в традиційних будівельних процесах?
50. Як вивчення історичних технологій може сприяти розробці сучасних екологічних будівельних рішень?
51. Які фактори сучасного середовища найбільше впливають на стан історичних об'єктів?
52. Що таке концепція адаптивного повторного використання історичних споруд?
53. Які міжнародні конвенції регулюють збереження культурної спадщини?
54. Як зміна клімату впливає на стан об'єктів культурної спадщини?
55. Які основні принципи роботи з історичними об'єктами відповідно до Венеціанської хартії?
56. Як знайти баланс між сучасною забудовою і збереженням історичних районів?
57. Які етичні аспекти виникають при відтворенні або реставрації зруйнованих пам'яток?
58. Як відбувається фінансування реставраційних проєктів у міжнародній практиці?

59. Чи припустимо використовувати сучасні матеріали при відновленні старовинних споруд, і якщо так, то які умови мають бути дотримані?

60. Як залучення місцевих громад впливає на успішність проєктів збереження культурної спадщини?

Рекомендована література

Базова

1. Букреєв, І. С. Архітектура та культурна спадщина: історія і сучасність. — К.: ВД «Професіонал», 2018.
2. Грищенко, О. В. Основи реставрації архітектурних пам'яток. — Л.: Видавництво "ЛНУ", 2019.
3. Державні будівельні норми (ДБН) В.1.1-12:2014. Проектування будівель і споруд. — К.: Міністерство регіонального розвитку України, 2014.
4. Коваленко, Т. М. Технології реставрації: матеріали та методи. — Одеса: ОНУ, 2020.
5. Левченко, С. І. Збереження культурної спадщини: юридичні аспекти. — Харків: ХНУ, 2021.
6. Марченко, В. В. Реставрація і реконструкція: сучасні підходи. — Київ: Видавничий дім "Київ", 2017.
7. Павленко, Ю. А. Архітектурні елементи та їх проектування. — Львів: ЛНУ, 2022.
8. Федоренко, А. М. Дослідження історичних технологій будівництва. — Чернівці: ЧНУ, 2019.

Нормативна

1. Закон України «Про охорону культурної спадщини», Верховна Рада України, Київ, 2000.
2. ДБН Б.2.2 – 12:2019. Планування та забудова територій. Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019.
3. ДБН В 2.2 – 40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Київ, Мінрегіонбуд України, 2018.
4. ДБН В.1.1 – 7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2016.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси— книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Курс передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проєктами не допустимо порушення академічної доброчесності.